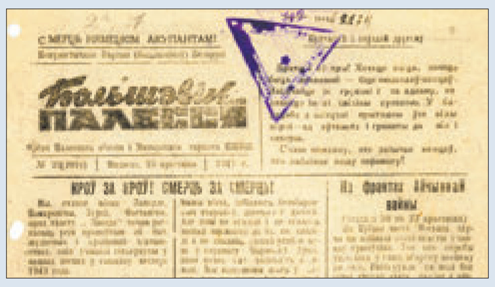

ПАМЯЦЬ, ЗАХАВАНАЯ Ў ПАРТЫЗАНСКІХ ГАЗЕТАХ 5

ШТО АДБЫВАЕЦЦА Ў БРУНЕІ? 10

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

6 КРАСАВІКА 2019 г. СУБОТА

№ 65 (28932)

Фота БелТА.

АЎТАРЫТЭТ ПРАВАСУДДЗЯ НЕЗАЛЕЖНАЙ КРАІНЫ

Аляксандр Лукашэнка адкрыў будынак Вярхоўнага Суда і правёў нараду па пытаннях судовай дзейнасці

У фае новага будынка кіраўнік дзяржавы перарэзаў сімвалічную чырвоную стужку, пасля чаго перадаў сімвалічны ключ ад будынка старшыні Вярхоўнага Суда Валянціну Сукалу. Для Прэзідэнта правялі невялікую экскурсію: паказалі залу судовых пасяджэнняў і кабінет суддзяў, а таксама залу Пленума Вярхоўнага Суда. Далей пачалася нарада па пытаннях удасканалення дзейнасці сістэмы судоў агульнай юрысдыкцыі.

«Вельмі хацеў бы, каб гэта быў светлы, добры, чысты дом для ўсёй судовай сістэмы», — сказаў кіраўнік дзяржавы аб новым будынку, дадаўшы, што хоча, каб ад гэтага будынка была належная аддача. Новы будынак, па словах Прэзідэнта, пабудаваны з «запасам» — велічныя залы стануць таксама пляцоўкай для мерапрыемстваў праваахоўных органаў. «Я хацеў, каб ён быў падобны да Палаца Незалежнасці, у адным стылі, калі гэта сімвал незалежнасці, каб гэта было беларускае. Усё тут зроблена рукамі беларусаў і з беларускіх матэрыялаў, як у Палацы Незалежнасці», — адзначыў ён.

«Сённяшняя падзея — знакавая не толькі для судовай сістэмы, але і для краіны ў цэлым, — падкрэсліў беларускі лідар. — І справа не толькі ў будынку, хоць ён атрымаўся сучасны, функцыянальны. Ён сімвалізуе аўтарытэт судовай улады. Такі і павінен быць палац правасуддзя». Але і не гэта галоўнае. Пабудова такога будынка кажа пра тое, што Беларусь раз і назаўжды ў свой час узяла курс на суверэнітэт і незалежнасць, сказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён выказаў надзею, што гэты будынак стане такім жа сімвалам суверэнітэту як Палац Незалежнасці.

Запыт на сацыяльную справядлівасць

Што да самой нарады, Прэзідэнт адзначыў важнасць таго, што яна праходзіць у пашыраным складзе. Па яго словах, неабходнасць падобнай сустрэчы наспела даўно: з моманту правядзення падобнага мерапрыемства прайшло восем гадоў.

У сваім выступленні Аляксандр Лукашэнка спыніўся на кірунках, якія ідуць «ад жыцця».

Асноўны крытэрый, якім кіруюцца людзі пры ацэнцы работы судоў, — гэта сацыяльная справядлівасць. Прэзідэнт упэўнены, што сацыяльная справядлівасць з'яўляецца не толькі залогам даверу насельніцтва да судоў і правасуддзя, але і найважнейшым складнікам ідэалогіі беларускай дзяржавы. Запыт на гэтую справядлівасць каласальны ва ўсім свеце.

На яго думку, грамадзяне павінны быць упэўнены, што ў судзе знойдуць абарону сваіх правоў і законных інтарэсаў. Гэта значыць, іх праблему пачуюць, паглыбяцца ў жыццёвую сітуацыю. Прымуць аргументаванае і ўзважанае рашэнне. І вельмі важна, каб чалавеку было зразумела, чаму суд вынес менавіта такое рашэнне.

«Людзі, якія прыйшлі ў суд, павінны верыць у яго здольнасць устанавіць ісціну. Тады ім не прыйдзецца ў пошуку праўды звяртацца — ну да каго ж, вядома, пасля суда — зразумела, да Прэзідэнта. Суддзям трэба быць свабоднымі пры прыняцці рашэнняў. Не баяцца пракурораў. Не залежаць ад меркавання следчых. Не азірацца на мясцовую і іншыя ўлады, кіравацца толькі законам», — падкрэсліў беларускі лідар.

Ён звярнуў увагу, што пры гэтым у цэнтры ўвагі суддзяў заўсёды павінен быць чалавек.

«Трэба пераасэнсаваць бачанне сваёй прафесіі. Быць больш уважлівымі да людзей. А часам і ставіць сябе на іх месца. Толькі такі суд будзе па-сапраўднаму аўтарытэтны і справядлівы», — дадаў ён.

Якасцю, не колькасцю

Другой найважнейшай задачай дзейнасці судовай сістэмы Прэзідэнт назваў фарміраванне моцнага кадравага складу. На яго думку, тут многія пытанні ўжо вырашаныя. Стабілізаваная сітуацыя з цякучасцю кадраў. Павысіўся прэстыж прафесіі і прывабнасць працы суддзі, дзяржава забяспечыла годны ўзровень заработнай платы ў параўнанні з іншымі катэгорыямі, ёсць пэўныя магчымасці для яе павышэння.

«Сёння трэба казаць ужо пра якасць судзейскіх кадраў. Іх належная падрыхтоўка і высокі прафесіяналізм — абавязковая ўмова эфектыўнасці дзейнасці судовай улады, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — У першую чаргу трэба прынцыпова мяняць падыход да кандыдатаў на судзейскія пасады. У суд павінны ісці людзі, якія валодаюць нават не высокімі, а найвышэйшымі маральнымі якасцямі, шырокім кругаглядам, эрудыцыяй і жыццёвым вопытам. Гэта аб'ектыўнае патрабаванне сучаснага грамадства».

Што датычыцца ўзроставага цэнзу для суддзяў — тут судзейскай сістэме трэба вызначыцца самастойна, бо рэдка, але ёсць вопытныя, адказныя, мудрыя і падрыхтаваныя людзі, якія і ў 25 гадоў могуць стаць суддзёй. Узяць той жа вопыт — у якім узросце можна яго атрымаць, пытанне вельмі індывідуальнае, упэўнены кіраўнік дзяржавы.

СТАР. 2

Фота БелТА.

Па палічках

«ЗЯЛЁНАЯ КАРТКА» — ГАРАНТ НАШАЙ ПЕНСІІ

Зараз у краіне адкрыта каля 7,7 мільёна картак сацыяльнага страхавання

Сярэдняя пенсія па ўзросце ў сакавіку склала 393,51 рубля. Сёлета, па звестках Мінпрацы і сацабароны, плануецца падняць сярэдні памер пенсій да 40 % ад сярэдняй зарплаты па краіне. Аб тым, што ўплывае на памер нашых пенсій і чаму трэба задумвацца аб будучай старасці ўжо сёння, а таксама пра зялёную картку сацыяльнага страхавання, расказвае кіраўнік Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Наталля ПАЎЛЮЧЭНКА.

Пенсіі пажылым «плаціць» маладое пакаленне

У нашай краіне дзейнічае салідарная сістэма дзяржаўнага сацыяльнага страхавання, у аснове якой ляжыць прынцып узаемадапамогі пакаленняў. Яе можна сфармуляваць так: пакуль мы працуем, са сродкаў, што адлічваюцца намі (а дакладней, нашымі работадаўцамі), плацяцца пенсіі цяперашнім пенсіянерам. Калі мы працаваць не зможам, нашы пенсіі будуць фарміравацца з адлічэнняў новага пакалення.

Аднак гэта не азначае, што ў будучыні памер нашых пенсій будзе залежаць толькі ад маладога пакалення работнікаў, адзначае Наталля Паўлючэнка. Паўплывае і наша працоўная актыўнасць. А менавіта такія два фактары, як працягласць працоўнай дзейнасці і памер заробку, з якога адлічваюцца ўнёскі ў бюджэт Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва.

Што датычыцца першага фактару, то для прызначэння працоўнай пенсіі ў 2019 годзе патрабуецца мець 17 гадоў працоўнага стажу з выплатай страхавых узносаў (гэта так званы страхавы стаж) і агульны працоўны стаж: мужчынам — 25 гадоў, жанчынам — 20. Штогод патрабаванні да страхавога стажу павялічваюцца на паўгода і ў 2025-м для прызначэння працоўнай пенсіі трэба будзе мець 20 гадоў страхавога стажу.

СТАР. 2

Інавацыі ў адукацыі

Чаму «буксуе» лічбавая трансфармацыя?

Ці ў сілах педагог канкурыраваць з інтэрнэтам і размаўляць на мове вучняў...

По даных даследавання ЕС, у найбліжэйшы час лічбавыя навыкі спатрэбяцца на 9 з 10 працоўных месцаў, але 169 мільёнаў еўрапейцаў ва ўзросце ад 16 да 74 гадоў (або 44 % ад агульнай колькасці) не маюць базавых лічбавых навыкаў.

Чаму ў Беларусі «буксуе» лічбавізацыя адукацыі? Якой павінна быць школа ў лічбавую эпоху? Пра што трэба клапаціцца найперш — пра наяўнасць у навучальнай установе інтэрнэту на высокіх хуткасцях або пра гатоўнасць педагогаў працаваць з новымі тэхналогіямі? Якімі лічбавымі кампетэнцыямі павінны валодаць вучні і іх настаўнікі? Пра ўсё гэта разважалі ўдзельнікі ІІ Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Лічбавая трансфармацыя адукацыі DTE 2019». Мерапрыемства ўяўляе сабой міжнародную інтэлектуальную пляцоўку для свабоднага абмену ідэямі і вопытам у галіне адукацыі і сучасных інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій.

Без даведак і справаздач

— У нашай краіне дзейнічае правіла: нельга пытацца пра штосьці двойчы, — падкрэслівае **начальнік аддзела электронных паслуг Міністэрства адукацыі і навукі Эстонскай Рэспублікі Андрэс АРЭМАА.** — Гэта значыць, што калі нейкі сектар ужо валодае інфармацыяй, то іншаму сектару запытваць тую ж самую інфармацыю забаронена.

Трэба растлумачыць, што Эстонія лічыцца адной з самых «прасунутых» у лічбавых тэхналогіях краін свету. Яе яшчэ называюць «тэхналагічнай Меккай». У 2000 годзе эстонскі парламент прыняў закон аб прызнанні доступу да інтэрнэту неад'емным правам чалавека. Рэформы па лічбавізацыі ахапілі абсалютна ўсе сферы грамадства: адукацыю, ахову здароўя, падатковую сістэму, рынак працы і іншыя.

— 99 % усіх сэрвісаў даступныя ў нас анлайн. Ёсць толькі тры сэрвісы, якія такім чынам не дзейнічаюць: нельга заключыць, скасаваць шлюб і набыць жыллё анлайн, — кажа Андрэс. — Выкарыстоўваць усе сэрвісы анлайн грамадзянам дапамагае ID-карта, якая ёсць у кожнага. А з дапамогай мабільнага тэлефона мы можам пакінуць свой лічбавы подпіс.

СТАР. 3

ЦЫТАТА ДНЯ

Іван ЛАЎРЫНОВІЧ, памочнік Прэзідэнта — інспектар па Гродзенскай вобласці:

«У Гродзенскай вобласці вырашаны практычна ўсе пытанні, якія паступілі ад жыхароў рэгіёна да «Вялікай размовы». У любой сітуацыі трэба станавіцца на бок грамадзяніна, паглядзець на праблему яго вачыма. Зразумела, што не ўсе пытанні можна зняць імгненна, для вырашэння некаторых патрэбны час, аднак і ў такім выпадку зацягванне на працяглы тэрмін недапушчальнае. Неабходна аргументавана і зразумела тлумачыць людзям прычыны таго ці іншага рашэння, інфармаваць, калі ў рамках закона або з-за эканамічнай неэфектыўнасці зрабіць штосьці ў інтарэсах заяўніка не ўяўляецца магчымым».

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Ілан Маск страціў больш як мільярд долараў за дзве хвіліны

Мільярдэр Ілан Маск страціў 1,1 мільярда долараў за дзве хвіліны пасля адкрыцця таргоў у Нью-Ёрку. Пра гэта паведамляе Bloomberg.

Акцыі яго кампаніі Tesla Inc. абрынуліся на 11 працэнтаў. Гульцы на біржы адрэагавалі такім чынам на навіны пра рэкордныя скарачэнні паставак электрамабіляў да 63 тысяч у першым квартале 2019 года з 90 тысяч у чацвёртым квартале мінулага года. Гэта падзенне акцый скараціла багацце Маска да 22,3 мільярда долараў.

19 лютага Маск размясціў твіт аб планах выпусціць паўмільёна электракараў у 2019 годзе. Камісія па каштоўных паперах (SEC) ЗША палічыла, што гэтае паведамленне можа паўплываць на паводзіны інвестараў. У выніку акцыі кампаніі ўпалі на 5,4 працэнта.

У верасні 2018 года SEC узбудзіла супраць Ілана Маска крымінальную справу. Нагодай стаў твіт аб намеры зрабіць кампанію прыватнай і выкупіць усе акцыі па 420 долараў. Заяўлены кошт быў вышэй за рынкавы, а Маск пасля адмовіўся ад сваіх планаў. Гэта стала падставай западозрыць яго ў махлярстве з мэтай паўплываць на курс акцый. У выніку ён пакінуў пасаду старшыні савета дырэктараў.

ААН заклікала да будаўніцтва гарадоў, якія плаваюць

Плаваючыя гарады дазволяць чалавецтву пазбегнуць глабальнага затаплення ў выніку змены клімату, заявіла намеснік Генеральнага сакратара ААН Аміна Махамед, выступаючы на мерапрыемстве па тэме дасягнення мэт устойлівага развіцця.

По звестках ААН, амаль 60 % гарадоў з насельніцтвам больш як 300 тысяч чалавек маюць высокую рызыку пацярпець ад цыклонаў, засух, паводак, землятрусаў і вывяржэнняў вулканаў. Прычым у некаторых рэгіёнах такое ўжо адбываецца. «У выніку кліматычных змяненняў павялічваецца рызыка затаплення гарадоў. Паводле некаторых звестак, Бангкок кожны год падтапляецца на два сантыметры, і ўзровень вады ў Сіямскім заліве працягвае падымацца», — канстатавала прадстаўнік сусветнай арганізацыі.

Яна заклікала «будаваць для людзей, а не для аўтамабіляў, будаваць гарады, якія не апынуцца пад вадой у выніку ўздыму ўзроўню мора». «Словам, гарады павінны стаяць на вадзе, а не пад вадой», — сказала Аміна Махамед.

Трамп лічыць, што ЗША, Кітай і Расія маглі б разам скараціць выдаткі на абарону

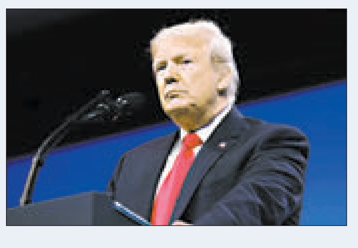

Прэзідэнт Дональд Трамп лічыць, што ЗША, Кітай і Расія маглі б дамовіцца аб скарачэнні выдаткаў на абарону і патраціць гэтыя сродкі на нешта іншае.

«ЗША, Кітай і Расія, усе мы ўкладваем мільярды долараў у зброю, уключаючы ядзерную. Я думаю, што ў гэтым няма ніякага сэнсу», — сказаў кіраўнік Белага дома падчас сустрэчы з віцэ-прэм'ерам Дзяржсавета КНР Лю Хэ. «Тры краіны могуць разам сабрацца і спыніць гэтыя траты, пускаць іх на нешта больш прадуктыўнае для дасягнення доўгатэрміновага міру», — адзначыў ён.

Па словах Трампа, дыялог аб скарачэнні выдаткаў на вытворчасць узбраенняў «можа стаць другім этапам» пасля заключэння гандлёвага пагаднення з Кітаем.

«Лічу, што гэта вельмі добрая ідэя», — сказаў віцэ-прэм'ер Дзяржсавета КНР Лю Хэ ў адказ на заяву кіраўніка Белага дома. Трамп падкрэсліў, што зараз няма ніякіх тэрмінаў для магчымага пачатку такога дыялогу.

ISSN 1990 - 763X

КОРАТКА

- **У Віцебскай вобласці на час пасяўной кампаніі ў дапамогу аграрыям дадаткова прыцягнута 1,5 тысячы чалавек.**
- Захваральнасць на ВРІ і грып у Гомелі за апошнія 10 гадоў знізілася больш чым на 22 %.
- **Міністэрства аховы здароўя прапрацоўвае пытанне правядзення бясплатнай спробы ЭКА для шлюбных пар ва ўзросце да 40 гадоў.**

- Філіп Кіркораў сёння будзе адным з гасцей шоу «Макаёнка, 9» на канале Беларусь 1.
- **Магілёвец з 2013 года ўзяў у доўг у некалькіх чалавек больш як Br160 тыс., але вяртаць не збіраўся. Ён затрыманы, заведзена крымінальная справа.**

КАРАЦЬ НЕЛЬГА ДАПАМАГАЦЬ

Нам неабходна сістэма суправаджэння сем'яў з асаблівасцямі

У нашай краіне ў цэлым нядрэнна выбудавана сістэма падтрымкі неўладкаваных сем'яў з дзецьмі. Калі размова ідзе пра залежных бацькоў. Але ёсць іншая катэгорыя сем'яў. Яны вельмі розныя, але маюць дзве агульныя рысы: бацькі ў іх не злоўжываюць алкаголем, але ім пастаўлены той або іншы... дыягназ.

Фота Таццяны ТКАЧОВАЙ.

Сям'я М. стварылася 15 гадоў таму. «Я Наташу адразу палюбіў, — прызнаецца Аляксандр. — Пажаніліся, і жонка зацяжарала двайнятамі. У нас нарадзіліся два сыны».

Роды ў Наталлі былі цяжкімі... Хлопцы з'явіліся на свет неданошанымі. Праблемы пачаліся амаль адразу. Дзеці хварэлі і часта плакалі.

«Нягледзячы на тое, што нам дапамагала бабуля Наталлі, у якой мы жылі, — я памятаю, што мы ўсе не высыпаліся. Досведу ў выхаванні здаровых дзяцей у нас не было, не тое што хворых. Нам было вельмі цяжка», — успамінае Аляксандр. Яшчэ ў радзільні маладых бацькоў папярэджвалі, што з Кірылам і Сашам (так назвалі двайнят) будуць цяжкасці.

СТАР. 4